

شاغل بودن والدین و تاثیر آن بر تربیت نسل جدید

مریم عینی^۱، زهرا رشیدی نیا^۲، عذرا روشنی^۳، زهرا کبری زاده^۴

چکیده

این تحقیق با محوریت بررسی شاغل بودن والدین و تاثیر آن بر تربیت نسل جدید بر تربیت کودک و خانواده در جامعه شناسی، روانشناسی و اقتصاد تمرکز دارد تا بررسی کند که چگونه اشتغال والدین ممکن است با فرزندپروری مرتبط باشد و چرا برای رفاه کودکان مهم است. همچنین بر چگونگی تاثیر مستقیم فرزندپروری بر رفاه کلی کودکان و اینکه چگونه یکی از این عوامل، یعنی اشتغال والدین، ممکن است فرزندپروری را شکل دهد، تمرکز دارد. اشتغال والدین می تواند هم پاداش دهنده و هم هزینه بر باشد. پاداش دهنده اگر اشتغال والدین درآمد خانواده را افزایش دهد، اعتماد به نفس و رضایت والدین را افزایش دهد که به نوبه خود بر فرزندپروری مثبت و در نتیجه بر رشد بهینه کودک تاثیر می گذارد؛ و هزینه بر است اگر اشتغال والدین باعث استرس والدین، بی ثباتی درآمد و درگیری خانوادگی شود که ممکن است بر فرزندپروری منفی تاثیر بگذارد. این مقاله با روش توصیفی-تحلیلی مکانیسم هایی را که از طریق آنها اشتغال والدین ممکن است بر تربیت نسل جدید تاثیر بگذارد، مورد بحث قرار می دهد. دیدگاه های نظری از مکانیسم های متضاد پشتیبانی می کنند و نشان می دهند که اشتغال والدین منابع اقتصادی را افزایش می دهد و احتمالاً استرس والدین را افزایش می دهد و زمان اختصاص داده شده والدین به تربیت نسل جدید را کاهش می دهد.

کلید واژه: اشتغال والدین، فرزندپروری، تربیت، نسل جدید.

^۱- دانش آموخته سطح ۲ مدرسه آبدانان

^۲- دانش آموخته سطح ۲ مدرسه آبدانان

^۳- دانش آموخته سطح ۲ مدرسه آبدانان

^۴- دانش آموخته سطح ۲ مدرسه آبدانان

۱- مقدمه

در نیمه دوم قرن بیستم، ورود بی سابقه زنان دارای فرزند به بازار کار شاهد بودیم. به همین دلیل امروزه تعارض کار-خانواده به عنوان پدیده‌ای پیوسته در نظر گرفته می‌شود که فشارها و مزایای آن به هم وابسته‌اند و بر کیفیت زندگی خانوادگی تأثیر می‌گذارند. مزایای کار-خانواده با مشارکت بیشتر در مراقبت از کودک، رفتارهای مثبت فرزندپروری و سبک‌های مثبت والدگری مرتبط هستند؛ در حالی که فشارهای کار-خانواده بر کیفیت و عملکرد والدین تأثیر منفی می‌گذارند. این پدیده منجر به ابراز نگرانی از سوی منتقدان اجتماعی و سیاستمداران درباره پیامدهای منفی بالقوه‌ای شد که این تغییر ممکن است بر تربیت کودکان تأثیر داشته باشد. جامعه دانشگاهی نیز تلاش کرده است تا این موضوع را بررسی کند. به‌طور کلی، ادبیات گسترده موجود نشان می‌دهد که شغل هر دو والد بخصوص مادران در صورتی که در سال بین ۳ تا ۸ سال زندگی کودک رخ دهد، اثر منفی بر رشد شناختی کودکان دارد. (پورنقی، ۱۴۰۱: ۵۶-۴۳). اثرات شغل مادران در دوره‌های بعدی کمتر قطعی است، اما اثرات منفی بر پیامدهای شناختی کودکان و دستاوردهای تحصیلی آن‌ها (دشتی، ۱۴۰۲: ۳۰-۲۸). گزارش شده است.

مطالعات پیشین نشان داده‌اند که تعارض کار و خانواده بر رابطه‌ی والد-فرزند تأثیر می‌گذارد. یکی از توضیحات احتمالی این است که تعارض کار و خانواده منابع فردی را تخلیه می‌کند و در نتیجه توانایی فرد را برای تمرکز بر احساسات و نیازهای فرزندان کاهش می‌دهد (آلن، ابی و دِ تی، ۲۰۱۶). در حوزه‌ی رابطه‌ی والد-فرزند، این اثر به این معناست که تعارض کار-خانواده ممکن است منجر به اختصاص زمان کمتری به فعالیت‌های مشترک والد و فرزند شود (مک‌هیل و همکاران، ۲۰۱۶). بر اساس روترز و ون هوُدت (۲۰۱۹) در مطالعه‌ای روی والدینی که فرزندانشان ۴ تا ۱۸ سال داشتند، روترز و ون هوُدت دریافتند که زمانی که والدین با فرزندان خود سپری می‌کنند، رابطه‌ی بین فشارهای شغلی و کیفیت رابطه‌ی والد-فرزند را میانجی‌گری می‌کند. همچنین، ویرا^۴ و همکاران (۲۰۱۶) تأکید کردند تعارض کار-خانواده بر کیفیت رابطه‌ی والد و فرزند تأثیر می‌گذارد. با این حال، بیشتر مطالعات قبلی که بر تأثیر تعارض کار-خانواده بر رابطه‌ی والد و فرزند تمرکز کرده‌اند.

^۱Allen, Eby

^۲McHale

^۳Roeters van Houdt

^۴Vieira

در ایران نیز پژوهش هایی در زمینه تاثیر اشتغال والدین بر تربیت و رفتار فرزندان انجام شده است. خانجانی و محمودزاده (۱۳۹۲) در مطالعه‌ای که شامل ۱۰۲ زوج مادرو کودک در شهر تبریز بود، به مقایسه شیوه‌های فرزندپروری و اختلالات رفتاری کودکان مادران شاغل و غیرشاغل پرداختند. نتایج نشان داد که اگرچه بین دو گروه از نظر مشکلات رفتاری تفاوت معناداری مشاهده نشد، مادران خانه‌دار به شکل قابل توجهی از شیوه فرزندپروری مقتدرانه‌تری نسبت به مادران شاغل استفاده می‌کردند. در مقابل، قمری و همکاران (۱۳۹۱) در پژوهشی دیگر که تاثیر اشتغال مادر بر اختلالات عاطفی و رفتاری کودکان و نوجوانان ۶ تا ۱۸ سال را بررسی کرده بودند، گزارش کردند که شاغل بودن مادر با افزایش معنادار مشکلات رفتاری، از جمله مشکلات اجتماعی، اختلالات تفکر، توجه، رفتارهای قانون‌شکنی و پرخاشگری همراه است.

در پس این بحث‌های عمومی و بحث‌های علمی، دو پیش‌فرض وجود دارد: (۱) شغل مادران مقدار زمانی را که کودکان با والدین خود می‌گذرانند کاهش می‌دهد، و (۲) زمان گذرانده شده با هم به طور مثبت بر رشد کودکان تاثیر می‌گذارد. دانشمندانی از رشته‌های مختلف از جامعه‌شناسان (ریف، ۲۰۱۴). تا روانشناسان و اقتصاددانان فرض کرده‌اند که زمان والدین مکانیسم علی اصلی است که شغل مادران را به پیامدهای کودکان متصل می‌کند. این نگرش‌ها در کتاب‌های محبوبی مانند «جنگ مادران» (اشتاینر، ۲۰۰۷) و «کار زندگی: اعترافات یک مادر نامتعادل» (بلکین، ۲۰۰۳) نیز بازتاب یافته‌اند که صدایی برای اضطراب‌هایی هستند که هنوز بسیاری از زنان شاغل را درباره تصمیم به کار خارج از خانه و پیامدهای احتمالی این تصمیم بر فرزندانشان آزار می‌دهد. در این مطالعه، دو پرسش را بررسی می‌کنیم که علیرغم ادبیات موجود همچنان پابرجا هستند: (۱) آیا شغل مادران بر زمانی که کودکان با والدین خود می‌گذرانند تاثیر می‌گذارد؟ و (۲) زمان والدین چگونه بر تربیت کودکان تاثیر می‌گذارد؟

۲- اهمیت زمان والدین در سرمایه گذاری انسانی و تربیت کودکان

نظریه‌های جامعه‌شناسی، روانشناسی تربیت و اقتصاد به ما می‌گویند که زمان والدین نقشی محوری در تربیت کودکان ایفا می‌کند. در کنار سرمایه‌گذاری‌های مالی و مادی، زمانی که والدین با فرزندان خود می‌گذرانند به عنوان یکی از ورودی‌های تولید سرمایه انسانی در نظر گرفته می‌شود. در دوران کودکی، نظریه‌های تربیتی تأکید می‌کنند که زمان گذرانده شده با یک مراقب ثابت و پاسخگو برای ایجاد دلبستگی امن در نوزادان ضروری

¹Ryff

است. به طور گسترده‌ای نظریه‌پردازی شده است که از طریق زمانی که کودکان با والدین خود می‌گذرانند، پیوندهای عاطفی معناداری شکل می‌گیرد. و دانش، مهارت‌ها و همچنین نگرش‌ها و انتظاراتی که برای موفقیت آینده مفید هستند. به کودکان منتقل می‌شوند. (کونینگ و همکاران، ۲۰۱۲)

۳- والدگری در دوره اولیه زندگی

استدلال نظری درباره چگونگی و چرایی تأثیر اشتغال والدین - که غالباً به عنوان اشتغال مادران مفهوم‌سازی می‌شود بر تربیت کودک، ریشه در ادبیات گسترده روان‌شناسی تربیت دارد. این ادبیات بر اهمیت کیفیت رابطه والدین کودک در شکل‌گیری تربیت هیجانی-اجتماعی و شناختی کودکان تأکید دارد (وولف، ۲۰۱۰). والدین پایه‌ای امن برای تربیت اولیه نوزاد فراهم می‌کنند و از طریق حمایت و ساختاربندی مناسب، به غنای روابط اجتماعی و تربیت شناختی او کمک می‌کنند. با توجه به نقش حیاتی والدین در مراحل اولیه تربیت، نگرانی‌هایی مبنی بر اینکه اشتغال مادر می‌تواند زمان و توانایی او برای ایجاد روابط امن و حمایت‌گرانه با کودک را کاهش دهد، منجر به تمرکز تازه‌ای بر اشتغال مادران در سال‌های نخست زندگی کودک شده است. (لیز و هوروات، ۲۰۰۹).

آرتنرز و همکاران، (۲۰۲۰) نشان دادند که پیچیدگی شغلی هم‌زمان مادران که به عنوان استقلال و مسئولیت‌های نظارتی تعریف شده است. با موفقیت تحصیلی کودکان ۶ تا ۱۳ ساله رابطه مثبت دارد. علاوه بر این، پیچیدگی شغلی مادران در سه سال نخست زندگی کودک با پیامدهای تحصیلی مثبت‌تر در سال‌های بعدی مدرسه مرتبط بود و این مزیت به‌ویژه برای توانایی‌های ریاضی پسران تقویت شد. در مقابل، شرایط کاری پدران با سبک‌های فرزندپروری ارتباطی نشان نداد.

در مجموع، بدنه قابل‌توجهی از پژوهش‌ها شواهدی ارائه می‌دهد که اشتغال والدین می‌تواند در شکل‌دادن به مسیر تربیت بعدی کودکان نقشی حیاتی داشته باشد و این فرایند احتمالاً از طریق سبک‌های فرزندپروری میانجی‌گری می‌شود.

^۱Koenig et al.

^۲Wulff

^۳Lees & Horwath

۴- تعارض کار-خانواده و فرزندپروری

وابستگی متقابل بین الزامات حرفه‌ای و خانوادگی، منجر به تعارض کار-خانواده می‌شود. در ابتدا، تعارض کار-خانواده به عنوان تعارض ناشی از فشارهای همزمان وظایف کاری و خانوادگی تعریف می‌شد که اغلب به صورت دو حوزه ناسازگار با یکدیگر در نظر گرفته می‌شدند؛ زیرا مشارکت در یکی از این حوزه‌ها، به معنای غیبت در حوزه دیگر تلقی می‌شد. بر این اساس، تجمع نقش‌های متعدد و رقابتی، به دلیل محدودیت زمان و انرژی فرد، مشارکت در نقش خانوادگی (یا برعکس، در نقش شغلی) را تضعیف می‌کرد و منجر به تعامل منفی بین خواسته‌های کار و خانواده، یعنی فشارهای کار-خانواده می‌شد. (سترگ، ۱۳۹۳: ۱۱۶۳).

۵- تعارض کار-خانواده و پیامدهای آن بر رفتارهای کودکان

تعارض کار-خانواده به تعارض نقشی اشاره دارد که زمانی رخ می‌دهد که نیازهای خانوادگی و شغلی فرد به‌سختی قابل هماهنگی باشند. این نوع تعارض نقشی که هم حوزه خانه و هم حوزه کار را دربرمی‌گیرد، برای هر کارمند حرفه‌ای مرتبط است، به‌ویژه برای مادرانی که شاغل تمام‌وقت هستند. هویت دوگانه یک کارمند حرفه‌ای و مادر یک یا چند کودک کوچک، اغلب با تعارض نقش بزرگ‌تری مواجه است. (پنگ و همکاران، ۲۰۱۸). تحقیقات نشان داده‌اند که مادرانی که از خانه کار می‌کنند، مرزهای بین نقش‌های شغلی و والدگری را محو می‌کنند. و مدیریت این مرزها منجر به تحلیل رفتن منابع روان‌شناختی آنان و تأثیر منفی بر رفتارهای والدگری می‌شود. در عین حال، با نفوذپذیرتر شدن این مرزها، وظایف بیشتر، ساعات کار طولانی‌تر، تعارض کار-خانواده بیشتر و استرس افزایش می‌یابد، به‌ویژه زمانی که مادران ساعات اضافه کار می‌کنند (باستن و همکاران، ۲۰۱۶). بر اساس نظریه «سرریز»، احساسات (شامل مثبت و منفی) یا رفتارهای فرد از یک موقعیت (رابطه) به موقعیت (رابطه) دیگر منتقل می‌شوند. تعارض کار خانواده، به عنوان یک ادراک عاطفی منفی، ممکن است به موقعیت والدگری منتقل شود و تأثیر منفی بر کودکان بگذارد. مطالعات نشان داده‌اند که هنگامی که مادران با تعارض بین کار و خانواده مواجه هستند، کودکان بیشتر مستعد رفتارهای مشکل‌ساز بیرونی‌شده مانند

^۱Peng et al

^۲Basten et al

^۳Spillover Hypothesis

نظر اقتصادی مزایایی چشمگیری دارد، اما می‌تواند از راه ایجاد تعارض میان نقش‌های شغلی و خانوادگی، منابع روانی والدین را تضعیف کند و بر کیفیت روابط والد-فرزندی تأثیر منفی بگذارد. شواهد تجربی نشان می‌دهد که تعارض اغلب با افزایش مشکلات رفتاری در کودکان، در قالب رفتارهای بیرونی و هم درونی همراه است و اضطراب والدین معمولاً نقش میانجی در این رابطه ایفا می‌کند. بر پایه نظریه «سرریز» استرس‌های شغلی والدین می‌تواند به محیط خانواده انتقال یابد و از طریق کاهش حساسیت عاطفی، یا تغییر در سبک‌های فرزندپروری، سلامت روانی کودک را تضعیف کند.

با این حال، این تأثیرها قطعی و یک‌سویه نیستند. یافته‌های پژوهش حاضر و مطالعات مشابه نشان می‌دهد که ذهن‌آگاهی والدین، به‌ویژه مادران، می‌تواند به‌عنوان عامل محافظتی عمل کند. ذهن‌آگاهی با تقویت توانایی تنظیم هیجانی و افزایش حضور ذهنی در تعاملات روزمره با کودک، تأثیر منفی تعارض کار و خانواده را کاهش می‌دهد و حتی در شرایط بحرانی مانند همه‌گیری کووید-۱۹، به تاب‌آوری بیشتر خانواده کمک می‌کند.

افزون بر این، پژوهش‌ها بیش از پیش بر نقش فعال پدران در مراقبت و تربیت فرزندان تأکید دارند. همچنین، با وجود تمرکز سنتی بر نقش مادران، شواهد روزافزونی از اهمیت کیفیت مشارکت پدران به میزان قابل توجهی تحت تأثیر شرایط کاری، ساعات حضور در خانه و سطح استرس‌شغلی آن‌ها قرار دارد. بی‌توجهی به این بعد، درک ما از ساختار خانواده مدرن را ناقص می‌سازد. در نهایت، نتایج این مطالعه نشان می‌دهد که سرمایه‌گذاری والدین بر رشد کودکان، فرآیند چندبعدی است که تنها به منابع مالی محدود نمی‌شود، بلکه نیازمند کیفیت روابط، سلامت روانی والدین و تعادل بین کار و زندگی است. بنابراین، سیاست‌های عمومی حمایتی مانند مرخصی والدینی انعطاف‌پذیر، امکان کار از راه دور، آموزش ذهن‌آگاهی برای والدین، و اصلاح فرهنگ سازمانی در جهت کاهش تعارض کار و خانواده می‌توانند نقشی مهمی در بهبود کیفیت فرزندپروری و تقویت سرمایه انسانی نسل آینده ایفا کنند. در غیر این صورت، ممکن است پیشرفت اقتصادی خانواده‌ها، با هزینه‌ای پنهان، یعنی کاهش سرمایه عاطفی و شناختی کودکان—همراه باشد.

منابع و مآخذ

۱. بابائیان امیری، محسن. (۱۳۹۰). روش های تربیت اخلاقی کاربردی در اسلام. تهران: انتشارات سروش.
۲. پورنقی، فریبا. (۱۴۰۱). «بررسی نقش ارزش های دینی خانواده و هوش معنوی در سلامت روانی اجتماعی و گرایش به رفتارهای پرخطر دانش آموزان دختر مقطع دوم متوسطه» کارشناسی ارشد. موسسه آموزش عالی چرخ نیلوفری آذربایجان، گروه روانشناسی.
۳. دشتی، رعنا. (۱۴۰۲). «نقش سرمایه ی روانشناختی، منابع حمایتی و بهزیستی معنوی در پیش بینی گرایش به رفتارهای پرخطر دانش آموزان». کارشناسی ارشد. دانشگاه آزاد اسلامی واحد اردبیل، دانشکده علوم انسانی.
۴. خانجانی، ز.، هاشمی، ت.، و الهام فر، ف. (۱۳۹۳). بررسی رابطه شیوه های فرزندپروری و سبک های دلبستگی با نشانه های افسردگی نوجوانان. نشریه آموزش و ارزشیابی (علوم تربیتی)، ۴(۲)، ۱۴-۱۰۶.
۵. سترگ، طاهره. (۱۳۹۳). نقش زنان تحصیل کرده علوم دینی بر ترویج زندگی اسلامی. بوشهر: سفیران مبین.
۶. قمری گیوی، ح.، خشنودنیای چماچمائی، ب.، و رفیعی، ح. (۱۳۹۱). تأثیر اشتغال مادر بر اختلالات عاطفی و رفتاری کودکان و نوجوانان ۶ تا ۱۸ سال. ششمین کنگره بین المللی روان پزشکی کودکان و نوجوانان، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تبریز.

References

- Adisa, T. A., Aiyenitaju, O., and Adekoya, O. D. (2021). The work–family balance of British working women during the COVID-19 pandemic. *J. Work-Applied Manag.* 13, 241–260. doi: 10.1108/JWAM-07-2020-0036
- Arntz, M., Ben Yahmed, S., and Berlingieri, F. (2020). Working from home and COVID-19: the chances and risks for gender gaps. *Intereconomics* 55, 381–386. doi: 10.2139/ssrn.3383408

Arntz, M., Sarra, B. Y., and Berlingieri, F. (2019). Working from home: heterogeneous effects on hours worked and wages. *ZEW-Centre Eur. Econom. Res. Discuss.* 55:381. doi: 10.1007/s10272-020-0938-0.

Allen T, Eby L, de T. Child outcomes associated with parent work family experiences. The Oxford Handbook of Work and Family. Oxford University Press; 2016. p. 151–164.

Adema, W., Clarke, C., & Frey, V. (2016). Paid parental leave and other supports for parents with young children: The United States in international comparison: Support for parents in the United States. *International Social Security Review*, 69(2), 29–51.

Basten, M., Tiemeier, H., Althoff, R. R., van de Schoot, R., Jaddoe, V. W., Hofman, A., et al. (2016). The stability of problem behavior across the preschool years: an empirical approach in the general population. *J. Abnorm. Child Psychol.* 44, 393–404. doi: 10.1007/s10802-015-9993-y

Borgmann, L.-S., Rattay, P., and Lampert, T. (2019). Health-related consequences of work-family conflict from a European perspective: results of a scoping review. *Front. Public Health* 7:189. doi: 10.3389/fpubh.2019.00189

McHale SM, Davis KD, Green K, Casper L, Kan ML, Kelly EL, et al. Effects of a workplace intervention on parent child relationships. *J Child Fam Stud.* 2016;25(2):553–61. pmid:26957897.

Chen, Q., Yu, W., Chen, R., Zhang, M., Wang, L., and Tao, F. (2021). The influence of preschool children's lifestyle on emotional and behavioral problems. *Mod. Prevent. Med.* 48, 82–85. Available at: <http://bitly.ws/u82J>

Chung, H., and Van der Lippe, T. (2020). Flexible working, work–life balance, and gender equality: introduction. *Soc. Indic. Res.* 151, 365–381. doi: 10.1007/s11205-018-2025-x

Dinh, H., Cooklin, A. R., Leach, L. S., Westrupp, E. M., Nicholson, J. M., and Strazdins, L. (2017). Parents' transitions into and out of work-family conflict and children's mental health: longitudinal influence via family functioning. *Soc. Sci. Med.* 194, 42–50. doi: 10.1016/j.socscimed.2017.10.017

Frigerio, A., Nettuno, F., and Nazzari, S. (2022). Maternal mood moderates the trajectory of emotional and behavioural problems from pre-to during the COVID-19 lockdown in preschool children. *Eur. Child Adolesc. Psychiatry* 32, 1189–1199. doi: 10.1007/s00787-021-01925-0

Haines, V. Y. III, Doray-Demers, P., Guerrero, S., and Genin, E. (2020). Nonstandard work schedules, resource shortfalls, and individual/family functioning. *Int. J. Stress. Manag.* 27, 346–357. doi: 10.1037/str0000159

Hess, S., and Pollmann-Schult, M. (2020). Associations between mothers' work-family conflict and Children's psychological well-being: the mediating role of mothers' parenting behavior. *J. Child Fam. Stud.* 29, 1561–1571. doi: 10.1007/s10826-019-01669-1.

- Hewlett, S. A., & West, C. (1998). *The war against parents: What we can do for America's beleaguered moms and dads*. Houghton Mifflin.
- Håkansson, C., Axmon, A., & Eek, F. (2016). Insufficient time for leisure and perceived health and stress in working parents with small children. *Work*, 55(2), 453–461. BusinessSource Complete.
- Hamin, N. M., & Abdrahim, N. A. (2019). Exploring Career Development Experiences Among Working Spouses in Dual-Career Family Situations. *International Journal of Academic Research in Business and Social Sciences*, 9(11), Pages 1360–1371.
- Kim, J., Henly, J. R., Golden, L. M., and Lambert, S. J. (2020). Workplace flexibility and worker well-being by gender. *J. Marriage Fam.* 82, 892–910. doi: 10.1111/jomf.12633
- Koenig, H., Koenig, H. G., King, D., & Carson, V. B. (2012). *Handbook of religion and health*. USA: Exford University Press.
- Li, S., Chen, P., Liu, P., and Wang, M. (2017). Psychological detachment from work and prison Police's life satisfaction: role of work family conflicts. *Chin. J. Clin. Psych.* 25, 142–146. doi: 10.16128/j.cnki.1005-3611.2017.01.031
- Lees, J., & Horwath, J. (2009). Religious parent just want the best for their kids: Young people's perspectives on the influence of religious beliefs on parenting. *Children & Society*, 23(3), 162–175.
- Ryff, C. D. (2014). Self-realisation and meaning making in the face of adversity: a eudaimonic approach to human resilience. *J. Psychol. Afr.* 24, 1–12. doi: 10.1080/14330237.2014.904098
- Peng, C., Chu, C., Liu, C., and Guo, L. (2018). Psychological and behavioral problems of 1264 preschool children in Liuan City. *Chin. J. Child Health* 26, 787–789. doi: 10.11852/zgetbjzz2018-26-07-26
- Prime, H., Wade, M., and Browne, D. T. (2020). Risk and resilience in family well-being during the COVID-19 pandemic. *Am. Psychol.* 75, 631–643. doi: 10.1037/amp0000660
- Qiu, J., Yang, X., and Ni, S. (2017). The relationship between work-family conflict and work anxiety of doctors in Shenzhen: the mediating role of occupational stress. *Mod. Prevent. Med.* 44, 4248–4262.
- Roeters A, van Houdt K. Parent–child activities, paid work interference, and child mental health. *Fam Relat.* 2019;68(2):232–45.
- Schmeer, K. K., Singletary, B., Purtell, K. M., and Justice, L. M. (2023). Family disruption and parenting during the COVID-19 pandemic. *J. Fam. Issues* 44, 112–138. doi: 10.1177/0192513x211042852

Song, Y., and Gao, J. (2020). Does telework stress employees out? A study on working at home and subjective well-being for wage/salary workers. *J. Happiness Stud.* 21, 2649–2668. doi: 10.2139/ssrn.3301758

Strazdins, L., OBrien, L. V., Lucas, N., and Rodgers, B. (2013). Combining work and family: rewards or risks for children's mental health? *Soc. Sci. Med.* 87, 99–107. doi: 10.1016/j.socscimed.2013.03.030

Saleem, A. & Musthafa, H. S. (2021). The role of length of parental leave in strengthening mother-child bond and the husband-wife relationship in the Maldives. *Maldives National Journal of Research.* 9(1), 77-89

Samman, E., & Lombardi, J. (2019). CHILDCARE AND WORKING FAMILIES: NEW OPPORTUNITY OR MISSING LINK? An evidence brief. 12.

Verweij, R., Helmerhorst, K., and Keizer, R. (2021). Work-to-family conflict, family-to-work conflict and their relation to perceived parenting and the parent-child relationship before and during the first Covid-19 lockdown. *J. Fam. Res.* 33, 734–771. doi: 10.20377/jfr-636.

Vieira JM, Matias M, Ferreira T, Lopez FG, Matos PM. Parents' work-family experiences and children's problem behaviors: The mediating role of the parent-child relationship. *J Fam Psychol.* 2016;30(4):419–30. pmid:26974251.

Wang, M., Hou, J., Liu, J., and Chen, Z. (2021). Teacher work family conflict to children depression impact: a moderated mediation model. *Chin. J. Clin. Psych.* 29, 758–762. doi: 10.16128/j.cnki.1005-3611.2021.04.019

Zeng, Y. (2011). *The relationship between mothers' work-family conflict, mental health and children's anxiety* Capital Normal University.

Zeng, L., Chang, H., Huang, D., Yu, A., and Zeng, D. (2019). The relationship between social support and mental health of primary and secondary school teachers: the mediating role of work-family conflict. *Mod. Prevent. Med.* 46, 1421–1425.

Zhang, P., and Lin, X. (2020). The spell of companionship: family life, work stress and parenting anxiety of urban young parents. *China Youth Study.* 4, 69–77. doi: 10.19633/j.cnki.11-2579/d.2020.0056

Zhou, C., Ye, T., Huang, H., Li, L., Song, J., and Song, C. (2018). Effect of family-work conflict on marital satisfaction to working mother. *Chinese. J. Clin. Psychol.* 26, 1002–1005+1955. doi: 10.16128/j.cnki.1005-3611.2018.05.035

Wulff, D. M. (2010). Psychology of Religion. In D. A. Leeming, K. Madden, & S. Marian (Eds.), *Encyclopedia of Psychology and Religion* (pp. 732–735). New York; London: Springer.

Warner, J. (2005). *Perfect madness: Motherhood in the age of anxiety*. Riverhead Books.